5.2.2026

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

Prof. Martti Häkkänen

HE 74/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton helpottamisesta, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 249 ja 303 §:n muuttamisesta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1. Lähtökohta ja yleishavainnot

1. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton helpottamisesta. Esityksellä annettaisiin Euroopan unionin ns. gigabittiasetusta täydentävää kansallista sääntelyä. Lisäksi tehtäisiin muun ohella muutoksia sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin sekä kumottaisiin yhteisrakentamislaki.

2. Kyse on osittain perusoikeuskytkentäisestä sääntelystä. Tämä koskee ennen kaikkea toisen omaisuuteen kohdistuvien käyttöoikeuksien perustamista sekä lupien ja asennusoikeuksien myöntämismenettelyä. Näissä on olennaisesti kysymys omaisuudensuojasta (PL 15 §, EIS 1. lisäpöytäkirjan 1. artikla ja EU:n perusoikeuskirjan 17 artikla) ja oikeusturvasta (PL 21 §, EIS 6 ja 13 artiklat sekä EU:n perusoikeuskirjan 47 artikla).

3. Kiinnitän yleisesti huomiota siihen, että sääntelykokonaisuuden sisällön selvittämiseksi tulee lukea rintarinnan sekä asetuksen että ehdotetun lain sisältöjä. Ottamatta kantaa siihen, miten tällainen EU-pohjainen sääntely tulisi ”implementoida”[1] lainsäädäntöteknisesti, lopputulos on vaikeaselkoinen. Tämä lienee ilmeistä. Vaikeaselkoisuus johtuu pääasiassa siitä, että gigabittiasetuksen käsitteistö ja sääntelyratkaisut poikkeavat osin terminologisesti, osin sääntelyideologioiltaan olennaisesti kansallisista ratkaisuista.

4. Varsinaisten perusoikeusvaatimusten aineellisten sisältöjen lisäksi perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt usein huomiota sääntelyn muodostumiseen sekavaksi ja vaikeaksi hahmottuvaksi. Viittaan erityisesti perustuslakivaliokunnan luonnonsuojelulakiesityksestä antamaan lausuntoon PeVL 6/2022 vp (kohta 15), jossa se totesi seuraavaa:

5. > ”(15) Perustuslakivaliokunta on kansallisen lainsäädännön kohdalla varsin usein kiinnittänyt huomiota sääntelyn muodostumiseen sekavaksi ja vaikeasti hahmottuvaksi (ks. esim. PeVL 47/2006 vp, s. 2/I, PeVL 41/2006 vp, s. 2/I, PeVL 25/2005 vp, s. 5). Valiokunta on edellyttänyt, että sääntelyn kohderyhmän tulee kyetä ilman vaikeuksia soveltamaan säännöksiä (ks. esim. PeVL 60/2014 vp, s. 3/I). Valiokunta on korostanut myös, että sääntelyn selkeyteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota perusoikeuskytkentäisessä sääntelyssä, joka koskee luonnollisia henkilöitä heidän

[1] Toisin kuin direktiivit asetus on sinänsä suoraan sovellettavaa EU-oikeutta, mutta tässä tapauksessa asetus jättää jäsenvaltioille liikkumavaraa kansallisen sääntelyn toteuttamistavan osalta.

tavanomaiseen elämäänsä kuuluvissa toiminnoissa (ks. esim. PeVL 51/2016 vp, s. 5, PeVL 45/2016 vp, s. 3).”

6. Pitäisinkin huomattavasti selkeämpänä sellaista sääntelytapaa, jossa **perusoikeuskytkentäiset** säänteIyt (mm. käyttöoikeuden perustamismenettely ja hiljainen hyväksyntä) kirjoitettaisiin kansalliseen lakiin, eikä niitä jätettäisi määräytymään asetuksen pohjalta. Arvioin, että asetuksen suora soveltaminen kansallisella tasolla tulee herättämään tulkinnallisia epäselvyyksiä sen poiketessa monelta osin kansallisesta sääntelystämme.

7. Kiinnitän lausunnossani huomiota erityisesti 1) fyysiseen infrastruktuuriin kohdistuviin käyttöoikeuksiin sekä 2) lupien ja asennusoikeuksien myöntämismenettelyyn. Viimeksi mainittuun sisältyy kysymys ns. hiljaisen hyväksynnän menettelystä.

2. Käyttöoikeus (yksityiseen) fyysiseen infrastruktuuriin

2.1 Kansallinen liikkumavara

8. Ehdotetun erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton helpottamiseksi annettavan lain 2 §:ssä säädettäisiin **yksityisten liikerakennusten omistajien** velvollisuudesta suostua tiettyihin operaattoreiden pyyntöihin saada kohtuullisin ehdoin käyttöoikeus rakennuksineen kattoineen siten, ”että erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtejä tai liitännäistoimintoja voidaan asentaa oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin ja markkinaolosuhteiden mukaiseen hintaan.”. Tämä on olennainen kohta.

9. Gigabittiasetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan käyttöoikeussääntely koskee (pakottavasti) **verkon ylläpitäjiä ja julkisen sektorin elimiä**. Kuten gigabittiasetuksen 3 artiklan 3 kohdassa todetaan, jäsenvaltio – siis Suomen eduskunta – voi harkintansa mukaan ulottaa tai olla ulottamatta sääntelyä **yksityisten liikerakennusten omistajiin**. Kyse on sääntelystä, jota gigabittiasetuksessa ei nähdäkseni ehdottomasti edellytetä. Näiltä osin vallitsee kansallista liikkumavaraa, kuten hallituksen esityksessäkin on todettu (s. 12).

10. EU-oikeuden estämättä ehdotettu 2 § voitaisiin siis ilmeisesti jättää säätämättä[2].

11. Jos se kuitenkin säädetään, kiinnitän huomiota kahteen seikkaan.

2.2 Yksityisen liikerakennuksen määritelmä ja sääntelyn soveltamisala

12. Ensinnäkin (1) sääntelyn soveltamisalan kannalta keskeisen ”yksityisen liikerakennuksen” käsite jää epätäsmälliseksi. Hallituksen esityksessä (s. 34) on yhdellä virkkeellä viitattu siihen, että ”Suomessa liikerakennuksiksi katsotaan Tilastokeskuksen vuoden 2018 rakennusluokituksen mukaan myymälä-, majoitusliike- ja varastorakennukset.”. Hallituksen esityksessä ei kuitenkaan todeta, rajautuuko soveltamisala näihin, vai voiko se olla laajempi tai jopa suppeampi. Valtiosääntöarvion kannalta tämä on olennaista, koska sääntelyllä mahdollistetaan pakkotoiminen puuttuminen yksityiseen omaisuuteen.

13. Yksityisen liikerakennuksen käsitettä ei ole gigabittiasetuksessakaan tarkemmin määritelty[3]. Määrittelyn osalta **vallitseekin kansallista liikkumavaraa**, kun koko sääntelyn ulottaminenkin näihin rakennuksiin sisältää edellä todetusti kansallista liikkumavaraa.

14. En ota kantaa siihen, miten yksityinen liikerakennus tulisi sinänsä määritellä. Viittaan kuitenkin siihen, että Tilastokeskuksen luokituksen lisäksi rakennusten oikeudelliset käyttötarkoitukset määritellään kaavoitus- ja rakentamisoikeudellisessa päätöksenteossa sitovasti esimerkiksi asuinrakennuksiksi, palvelurakennuksiksi, yleisiksi rakennuksiksi, liike- ja toimistorakennuksiksi tai teollisuus- ja varastorakennuksiksi[4]. Rakennusten käyttötarkoitukset kirjataan lisäksi rakennus- ja huoneistorekisteriin[5]. Edelleen verotuksen

[2] Tällöin sääntely jäisi koskemaan gigabittiasetuksen mukaisesti ”verkon ylläpitäjiä” ja ”julkisen sektorin elimiä” (gigabittiasetuksen 3 artikla 1 kohta). Silloin se myös vastaisi pääpiirteittäin sitä, miten kysymys on ratkaistu voimassa olevassa laissa verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä (276/2016).
[3] Ks. esim. gigabittiasetuksen johtolauseen kohta 19 ja 3 artiklan 3 kohta.
[4] Sääntely perustuu alueidenkäyttölakiin (132/1999) ja rakentamislakiin (751/2023) sekä näiden nojalla annettuihin säädöksiin ja ohjeisiin. Ks. alueiden ja rakennusten erilaisista käyttötarkoituksista esimerkiksi Ympäristöministeriö: Asemakaavamerkinnät ja -määräykset (2003), s. 30–76, osoitteessa: https://ym.fi/documents/1410903/155128351/Opas+12+Asemakaavamerkinn%C3%A4t+ja+-m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ykset+sivut+1-108.pdf/391f3b0f-6256-b32e-d2ba-49ea0860575a/Opas+12+Asemakaavamerkinn%C3%A4t+ja+-m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ykset+sivut+1-108.pdf?t=1680090375347
[5] Ks. esim. https://dvv.fi/kiinteisto-rakennus-ja-paikkatiedot

piirissä esimerkiksi jokin kaavoitus- ja rakentamisoikeudellisesti asuinkäyttöön osoitettu rakennus voi olla elinkeinoverotuksen piirissä (vuokrattavat majoituskiinteistöt). Myös kiinteistöverotuksessa rakennuksen käyttötarkoitukselle annetaan merkitystä.

15. Määritelmät eivät välttämättä vastaa toisiaan. Lisäksi määrittelyä hämärtää osaltaan se, että toisin kuin esimerkiksi kaavoitus- ja rakentamisoikeudellisessa päätöksenteossa ehdotetun lain 2 §:ssä sääntelyn soveltamisala ei riipu vain rakennuksen käyttötarkoituksesta, vaan myös siitä, kuka sen omistaa – siis yksityinen vai julkinen taho.

16. Kyse on omaisuudensuojaan liittyvästä pakkotoimisesta sääntelystä. Perusoikeuksien yleisistä rajoitusedellytyksistä johtuu vaatimus sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta. Tämän takia on tärkeää, että yksityisen liikerakennuksen määritelmää täsmennettäisiin. Ainakin tulisi ottaa kantaa siihen, mikä on ehdotetun lain 2 §:n määritelmän suhde kaavoitus- ja rakentamisoikeudelliseen käyttötarkoitussääntelyyn.

2.3 Korvaussääntely käyttöoikeuden perustamisesta

17. Toiseksi (2) käyttöoikeuden perustamisesta suoritettavan korvauksen sääntely on ehdotetussa laissa erittäin ongelmallista suhteessa perustuslaista johtuviin vaatimuksiin. Voidaan sanoa, että ehdotuksen perustuslainmukaisuutta on siksi vaikea edes arvioida.

18. Totean kuitenkin seuraavaa.

19. Ehdotettu lainsäädäntö ei sisällä lainkaan säännöksiä yksityisen liikerakennuksen omistajalle suoritettavista korvauksista siitä, että tämän kiinteistöön perustetaan pakkotoimin käyttöoikeus operaattorille (eli toiselle yksityiselle taholle). Hallituksen esityksessä todetaan (s. 34), että korvauksesta ja riitojen ratkaisusta säädetään gigabittiasetuksessa.

20. Korvaussääntely jäisi siis gigabittiasetuksen sääntelyn varaan. Nähdäkseni **gigabittiasetus ei kuitenkaan sisällä sellaista korvaussääntelyä, joka olisi ymmärrettävää tai soveltamiskelpoista** suomalaisesta oikeusjärjestyksestä katsottuna. Tulkintani on epävarma, mutta jos lakiesitys säädettäisiin voimaan ehdotetun kaltaisena, niin ymmärtääkseni korvauskysymyksen ratkaisisi liikenne- ja viestintävirasto (lakiesityksen 8.1 §)

soveltaen ehdotetun lain 2.1 §:n sääntelyä ja siihen sisältyvää vaatimusta markkinaehtoisesta hinnasta.

21. Asiaa ei ole kuitenkaan lakiesityksessä tarkemmin käsitelty.

22. Perustuslakivaliokunta on toimittanut valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden käyttöön liikenne- ja viestintäministeriön laatiman lisäselvityksen korvauskysymysten sääntelystä vastaavissa tilanteissa (26.1.2026). Kuten selvityksestä ilmenee, Suomen oikeusjärjestyksessä pääsääntö on, että vastaavissa asetelmissa määrätään korvaus soveltaen kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia (603/1977). Käytännössä tämä tarkoittaa, että käyttöoikeuden perustamisesta kiinteistön omistajalle aiheutuvat haitat ja vahingot korvataan noudattaen täyden korvauksen vaatimusta.

23. Selvitys on asianmukainen. Siihen toki voisi lisätä sen, että viitatun sääntelyn lisäksi täyden korvauksen vaatimusta sovelletaan myös kiinteistönmuodostamislain (554/1995) mukaisia rasiteoikeuksia perustettaessa ja toisen kiinteistöön kohdistuvia erityisiä oikeuksia perustettaessa suoraan lunastuslain (603/1977) säännösten nojalla. Niin ikään esimerkiksi vesilain (587/2011) mukaisissa menettelyissä sovelletaan vastaavaa sääntelyä. Vastaavaa käyttöoikeus- ja korvaussääntelyä on oikeusjärjestyksessämme runsaasti.

24. Suomen kiinteistö- ja maankäyttölainsäädännön kannalta olisikin poikkeuksellista, ellei suorastaan täysin vierasta, että lainsäädännöllä mahdollistettaisiin yksityiseen omaisuuteen kohdistuvien pakkotoimisten käyttöoikeuksien perustaminen toiselle yksityiselle ilman, että korvauksen sisältö ja korvauksen ratkaiseva taho olisi tarkasti säännelty.

25. Jonkinlaisena kuriositeettina voidaan viitata esimerkiksi siihen, että jopa pakkotoimin toisen kiinteistölle sijoitettavasta postilaatikosta aiheutuvat haitat ja vahingot tulee postipalvelulain (415/2011) 46 §:n mukaan korvata siten kuin kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa säädetään. Toisin sanoen korvaus määrätään tällöin noudattaen lunastuslain täyden korvauksen vaatimusta. Eri asia sitten on, missä määrin haittoja tai vahinkoja kulloinkin aiheutuu. Kuitenkin korvauksen aineellinen sisältö ja korvauksen määräävä viranomainen on nähty tarpeelliseksi säätää selkeästi.

26. Omaisuudensuojan osalta on huomattava se, että vaikka omistajan omaa käyttöä voidaankin julkisen edun nimissä rajoittaa pidemmälle menevällä tavalla, ei sivulliselle perustettavia käyttöoikeuksia voida hahmottaa samalla tavoin. Kun omistajan omaa käyttöä rajoitetaan esimerkiksi kaavoituksella tai luonnonsuojelusääntelyllä, ei kiinteistön käyttömahdollisuus ”siirry” kenellekään, vaan se vain rajoittuu yleiseltä kannalta. Sen sijaan sivulliselle perustettavan käyttöoikeuden seurauksena omaisuuden käyttömahdollisuus ei yleiseltä kannalta rajoitu, vaikka se sitä omistajan kannalta tekeekin. Toisin kuin omistajan oman käytön rajoittamisessa käyttöoikeuden perustamisessa onkin ensi sijassa kysymys **omaisuuden käyttömahdollisuuden siirtämisestä omistajalta toiselle taholle**.

27. Tämän takia pakkotoimista käyttöoikeussääntelyä ei siten nähdäkseni voida perustella valtiosääntöoikeudelliselta kannalta yksinomaan sillä, että kiinteistön omistajalla on velvollisuus sallia tai sietää kiinteistöön kohdistuvia (oman käytön) yleisiä rajoituksia.

28. Pitäisin sekä omaisuudensuojasääntely, oikeusturvavaatimukset että suomalainen maankäyttö- ja kiinteistöoikeudellinen fundamentaalisääntely huomioon ottaen jopa välttämättömänä, että lakiehdotukseen sisällytettäisiin esimerkiksi idealtaan seuraavan kaltainen viittaus haittojen ja vahinkojen korvaamisesta (korostettuna):

> 2 §
> Fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus
>
> Sellaisten gigabittiasetuksen 3 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaiset edellytykset täyttävien yksityisten liikerakennusten omistajien, jotka eivät ole verkon ylläpitäjien omistuksessa tai niiden määräysvallassa, on operaattorin kirjallisesta pyynnöstä suostuttava sellaisiin kohtuullisiin pyyntöihin saada käyttöoikeus kyseisiin rakennuksiin kattoineen, että erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtejä tai liitännäistoimintoja voidaan asentaa oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin ja markkinaolosuhteiden mukaiseen hintaan.
>
> **Jos asianosaiset eivät sovi käyttöoikeuden perustamisesta aiheutuvan vahingon tai haitan korvaamisesta, asia ratkaistaan lunastustoimituksessa noudattaen, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977) säädetään lunastuskorvauksen määräämisestä.**
>
> Gigabittiasetuksen 3 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettua maaseutualuetta on Suomen ympäristökeskuksen vuoden 2018 paikkatietopohjaisen kaupunki maaseutu-alueluokituksen mukainen harvaan asuttu maaseutu ja ydinmaaseutu sekä näiden ympäröimä maaseudun paikalliskeskus.

29. Lisäys ei nähdäkseni olisi ristiriidassa gigabittiasetuksen kanssa ja se vastaisi tapaa, jolla vastaavan kaltaisten pakkotoimisten käyttöoikeuksien korvaussääntely on Suomessa säännelty. Sillä myös varmistettaisiin, että sääntely täyttää perustuslain omaisuudensuojasta (PL 15 §) ja oikeusturvasta (PL 21 §) sekä perusoikeuksien rajoitusedellytyksistä (erityisesti sääntelyn selkeys ja oikeusturva) näiltä osin johtuvat vaatimukset.

3. Lupien ja asennusoikeuksien myöntämismenettely

30. Kiinnitän huomiota ns. hiljaisen hyväksynnän menettelyyn. Hiljaisesta hyväksynnästä ei sisällytettäisi säännöksiä ehdotettavaan kansalliseen lakiin, vaan se perustuisi suoraan gigabittiasetuksen 8 artiklan ensimmäiseen kohtaan. Sen mukaan, jos luvan myöntävä viranomainen ei tee päätöstä määräajassa, lupa katsotaan myönnetyksi.

31. Ensinnäkin, kuten hallituksen esityksessä todetaan, sääntelytapa ei ole Suomen oikeudessa tyypillinen. Siihen liittyviä perustuslakikysymyksiä on arvioitu hallituksen esityksen perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia (s. 20–21), ei säätämisjärjestystä koskevassa kohdassa. Kuten perusteluissa todetaan, vastaavan kaltainen sääntely sisältyy uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelystä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain (1145/2020) 17 b § 1 momenttiin. Sääntely on tullut voimaan 18.8.2025, mutta sen perustuslainmukaisuus ei ole ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana.

32. Pidän hallituksen esityksessä (s. 20–21) esitettyjä perusoikeusarvioita sinänsä perusteltavissa olevana ja hiljaisen hyväksynnän menettelyä yleisesti mahdollisena.

33. Kiinnitän kuitenkin huomiota yhteen erittäin tärkeään perustuslakikysymykseen.

34. Gigabittiasetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan

> ”1. Jos toimivaltainen viranomainen ei tee päätöstä 7 artiklan 5 kohdassa tarkoitetussa sovellettavassa määräajassa, lupa katsotaan myönnetyksi kyseisen määräajan päättyessä.
>
> **Ensimmäistä alakohtaa sovelletaan edellyttäen, että lupamenettely ei koske asennusoikeuksia**. Operaattorilla tai asianosaisella osapuolella on pyynnöstä oikeus saada toimivaltaiselta viranomaiselta kirjallinen vahvistus tapauksen mukaan siitä, että lupa on hiljaisesti myönnetty.

- - ” (korostus tässä)

35. Gigabittiasetuksen 2 artiklan (määritelmät) 12 kohdan mukaan tarkoitetaan

> 12) ”asennusoikeuksilla” direktiivin (EU) 2018/1972 43 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja oikeuksia, jotka myönnetään operaattorille toimintojen asentamiseen julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen VHCN-verkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoa varten.

36. Totean, että sääntely on jokseenkin vaikeaselkoista, koska gigabittiasetuksessa puhutaan ”asennusoikeuksista” ja ”käyttöoikeuksista” sekä viitataan lisäksi 2 artiklan määritelmäosiossa direktiivin (EU) 2018/1972 43 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin oikeuksiin. Määritelmien väliset suhteet ja merkityssisällöt eivät kaikilta osin avaudu.

37. Gigabittiasetuksen 8 artiklan idea on ymmärtääkseni kuitenkin se, että hiljainen hyväksyntä voi koskea vain sitä osaa operaattorille myönnettävää lupaa, jossa (1) ylipäänsä sallitaan jonkin rakenteen asentaminen. Sen sijaan hiljainen hyväksyntä ei voi gigabittiasetuksen mukaan koskea sitä osaa lupaa, jolla (2) annetaan operaattorille käyttöoikeus (”asennusoikeus”) rakenteen sijoittamiseen toisen omistamaan kiinteistöön.

38. Se, miten tämä erottelu käytännössä toteutettaisiin Suomessa lupien ja asennusoikeuksien myöntämismenettelyssä, jää mielestäni esityksen valossa jokseenkin epäselväksi.

39. Tätä taustaa vasten korostan selvyyden vuoksi seuraavaa.

40. Käyttöoikeuden perustamisen kohteena olevan kiinteistön omistajan oikeusturvan ja hyvän hallinnon (PL 21 §) kannalta **pitäisin täysin kyseenalaisena sellaista sääntelyä, jossa luvan myöntävän viranomaisen passiivisuus käyttöoikeutta hakevan operaattorin hakemuksen suhteen synnyttäisi operaattorille käyttöoikeuden prosessiin nähden sivullisen omistamaan kiinteistöön**. Kiinteistönomistajahan ei voi omilla toimillaan lainkaan vaikuttaa viranomaisen päätöksenteon nopeuteen ja sääntely voisi luoda tosiasiassa suoraan laista johtuvan käyttöoikeuden operaattorille toisen omaisuuteen.

41. Jos sääntelyn sisältö olisi tämä, saisi operaattori siis oikeuden käyttää ja ottaa näiltä osin haltuun yksityisen liikerakennuksen omistajan omaisuutta ilman viranomaispäätöstä, jos lupaviranomainen pysyttelee passiivisena. Tällöin käyttöoikeus voisi nähdäkseni syntyä hiljaisen hyväksynnän seurauksena suoraan lain nojalla, vaikka se olisi sovellettavan aineellisen lainsäädännön vastainen. Ongelmaa ei nähdäkseni poista se, että kiinteistönomistajalla olisi sinänsä oikeus hakea muutosta hiljaisesti hyväksyttyyn päätökseen.

42. Vaikka hiljaisen hyväksynnän menettely voisikin tulla kyseeseen siltä osin kuin kysymys on luvanhakijana olevan operaattorin ja lupaviranomaisen välisestä suhteesta, se ei nähdäkseni voi tulla kyseeseen siltä osin kuin kyse on käyttöoikeuden syntymisestä eli lupaprosessin suhteesta sivullisena olevaan yksityiseen liikerakennuksen omistajaan. Tämä on nähdäkseni gigabittiasetuksen 8 artiklan 1 kohdan ajatus, mutta se tulisi – välttämättä – todeta jollakin tavalla myös ehdotetussa kansallisessa lainsäädännössä selkeästi.

43. Tätä problematiikkaa ei ole lakiesityksessä käsitelty ylipäänsä siten, että sääntelykokonaisuuden perustuslainmukaisuutta olisi mahdollisuutta arvioida. Pidän esityksen täsmentämistä näiltä osin suorastaan välttämättömänä, jotta sen suhdetta perustuslaista johtuviin oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimuksiin (21 §) voidaan ylipäänsä arvioida.

Helsingissä 5 päivänä helmikuuta 2026



Martti Häkkänen
maankäyttö- ja kiinteistöoikeuden professori
OTT, TkT, KTM

oikeustieteellinen tiedekunta
Turun yliopisto